

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **J. R.**
(právní nástupce žalobkyně A. B., zemřelé dne X)

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky**
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2023, č. j. MPSV-2023/113138-923,
o příspěvku na péči,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce je právním nástupcem žalobkyně, která zemřela v průběhu řízení vedeného před krajským soudem. Usnesením ze dne 23. 8. 2024, č. j. 18 Ad 20/2023-50, krajský soud rozhodl o tom, že v řízení dále pokračuje na straně žalobkyně s J. R., synem žalobkyně a osobou, která zemřelé žalobkyni poskytovala péči.

2. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví specifikovaného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 27. 1. 2023 (dále též jen „úřad práce“ a „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“). Úřad práce zamítl žádost zemřelé žalobkyně o změnu (navýšení) příspěvku na péči od září 2022 (příspěvek na péči jí byl nadále poskytován ve výši 4 400 Kč) dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“).

II. Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

3. V listopadu 2021 úřad práce přiznal zemřelé žalobkyni od srpna 2021 příspěvek na péči II. stupně ve výši 4 400 Kč měsíčně. Tehdy dle posudkového lékaře nezvládala pět základních životních potřeb.
4. Dne 7. 9. 2022 podala zemřelá žalobkyně (dále též dle kontextu i „žadatelka“) návrh na změnu výše (zvýšení) přiznaného příspěvku.
5. Dne 12. 9. 2022 proběhlo sociální šetření v místě bydliště zemřelé žalobkyně. K otázce posléze sporovaných základních životních potřeb konstatoval záznam o sociálním šetření toto: k „péči o zdraví“ uvádí, že žadatelka je orientovaná, ví, kdy má léky užívat, ale syn pro léky musí zajít, nachystat do dávkovače, vytáhnout z krabičky. Léky pak užije žadatelka sama, užívá 11 léků denně. Žadatelka si sama aplikuje spreje; k „oblékání a obouvání“ sděluje, že žadatelka je celodenně na lůžku, je schopna si sama svléknout a obléknout domácí košilku. Syn ji oblečení k posteli ráno donese, ona se pomalu svléká a obléká. S oblékáním k lékařům ji vypomáhá syn. Není schopna se ohnout, má ochrnutou pravou stranu těla. Je orientovaná, schopna rozlišit rub a líc, vybrat si oblečení odpovídající počasí; ke „stravování“ pak, že veškerou stravu syn nosí k posteli, podá na stoleček. Žadatelka je schopna se k jídlu na posteli posadit, sundá si kyslíkovou masku, je schopna stravu sama konzumovat, Strava musí být rozmělněná na menší kousky. Stravu si podává sama horní končetinou nebo lžící. Stravu rozliší, nic si nepřinese, nevybalí, nenaporcuje. Sama se napije z hrnečku či skelníčky.
6. Dne 21. 10. 2022 lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) Karviná vypracovala posudek o zdravotním stavu zemřelé žalobkyně, podle něhož je osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách nepovažuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při zvládání 6 základních životních potřeb, a to: „mobilita“, „stravování“, „tělesná hygiena“, „výkon fyziologické potřeby“, „osobní aktivity“, „péče o domácnost“. U „péče o zdraví“ uzavřela posudková lékařka, že závěry sociálního šetření nejsou v souladu se zjištěnými údaji o zdravotním stavu a funkčních poruchách. Není medicínské opodstatnění pro uznání této základní životní potřeby jako nezvládnuté, neboť žadatelka má přiměřené duševní kompetence, které jí umožňují, aby si sama léky nachystala a užila. K nezvládání této potřeby není opora ve zdravotní dokumentaci, která by prokazoval těžké omezení horních končetin. Dle praktického lékaře je orientována osobou, místem, i časem. Horní končetiny jsou bez amputací či paréz. Neuznané životní potřeby zvládne, nebyl zjištěn zdravotní důvod k jejich nezvládání. Od posledního posouzení nedošlo k výrazné změně ve zdravotním stavu žadatelky, která by vedlo k navýšení příspěvku na péči.

7. V návaznosti na nesouhlas s posudkovými závěry a doložení dalších lékařských zpráv (zpráva z plicní ambulance ze dne 12. 7. 2022 a 20. 10. 2022; interní hospitalizace 25. 8. 2022 až 2. 9. 2022) posoudila lékařka OSSZ Karviná zdravotní stav žalobkyně opětovně dne 9. 11. 2022. Zhodnocením nově doložených odborných nálezů neshledala důvod ke změně posudkového hodnocení a setrvala na posouzení ze dne 21. 10. 2022.
8. Ani s tímto posouzením zemřelá žalobkyně nesouhlasila. Předložila novou lékařskou zprávu (ortopedické ambulance ze dne 15. 11. 2022). Lékařka OSSZ Karviná její zdravotní stav vyhodnotila opětovně dne 28. 11. 2022 a neshledala důvody ke změně posudkového závěru. Po zhodnocení nově doloženého nálezu konstatovala, že nejde o těžké omezení hybnosti nosných kloubů. Setrvala na výroku ze dne 21. 10. 2022.
9. Dne 13. 12. 2022 žadatelka doložila nové lékařské zprávy (plicní ambulance 13. 11. 2022, interna 30. 8. 2022, propouštěcí zpráva z 13. 12. 2022). Dne 9. 1. 2023 lékařka OSSZ Karviná neshledala důvod ke změně posudkového hodnocení z 21. 10. 2022. Dle interní hospitalizace od 25. 8. 2022 do 2. 9. 2022 je prakticky vyloučeno kardiální selhávání, během hospitalizace byl proveden kyslíkový test; s pacientkou je obtížná spolupráce a validita testu je sporná („brala si kyslík, když neměla a naopak, když měla být na kyslíku, sundala si jej“). Dušnost výrazně ustoupila.
10. Na podkladě výše citovaných posudků úřad práce dne 27. 1. 2023 zamítl návrh na změnu výše příspěvku na péči od září 2022 (příspěvek na péči poskytoval nadále ve výši 4 400 Kč měsíčně).
11. V odvolání zemřelá žalobkyně nesouhlasila s posouzením svého zdravotního stavu. Domnívá se, že nezvládá minimálně osm základních životních potřeb, a to kromě již uznaných ještě „oblékání a obouvání“ a „péči o zdraví“.
12. Žalovaný zadal posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále též jen „PK MPSV“ či „posudková komise“), pracoviště Ostrava, zpracování posudku. Posudková komise dne 11. 5. 2023 uznala u žalobkyně jako samostatně nezvládané tyto oblasti: „mobilita“, „tělesná hygiena“, „výkon fyziologické potřeby“, „osobní aktivity“ a „péče domácnost“; oproti OSSZ Karviná hodnotila odlišně oblast „stravování“, kterou měla za zvládnutou. Konstatovala, že závěry sociálního šetření nejsou v souladu se zjištěnými údaji o zdravotní stavu a funkčních poruchách. Námitkám proto nevyhověla.
13. Žalovaný měl posudek posudkové komise ze dne 11. 5. 2023 za úplný a přesvědčivý; reagoval na všechny námitky v odvolání. Nad rámec hodnocení posudková komise žalovaný doplnil své úvahy o konkrétní možnosti žadatelky zdravotní stav kompenzovat pomůckami s ohledem na její zvládání v přijatelném standardu. Odvolání zemřelé žalobkyně proto zamítl.

III. Obsah žaloby

14. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 25. 7. 2023 žalobce namítá nesprávné vyhodnocení závislosti zemřelé žalobkyně v oblasti „oblékání a obouvání“ a „péči o zdraví“.

Má za to, že jí měl žalovaný přiznat minimálně příspěvek na péči ve III. stupni, jde u ní o stav těžké závislosti. Navrhl zrušení napadeného rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný po podrobné rekapitulaci dosavadního řízení sdělil, že nepochybuje o odborném posouzení zdravotního stavu zemřelé žalobkyně. Dle žalovaného jsou v souzené věci posudky adekvátním podkladem pro rozhodnutí. Navrhl zamítnutí žaloby.

V. Jednání soudu

16. U jednání dne 11. 10. 2024 žalobce jako procesní nástupce žalobkyně setrval na podané žalobě. Vše dotoval ze svých finančních prostředků, zejména nákladné nákupy kyslíku v lahvích a dopravu. Zdůraznil, že zemřelé žalobkyni úřad práce „někdy v roce 2023“ přiznal příspěvek na péči ve IV. stupni. Poukázal ne neutěšený zdravotní stav zemřelé žalobkyně a popsal způsob, jakým ji poskytoval péči.
17. Žalovaný navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout, neboť stěžejní žalobní námitka, tedy, že zemřelá žalobkyně nezvládala základní životní potřeby „oblékání a obouvání“ a „péči o zdraví“, byla dostatečně vyhodnocena posudkovou komisí; tyto základní životní potřeby je žalobkyně schopna zvládnout.

VI. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a včasnou (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. Při přezkumu přitom respektuje vymezené žalobní body (§ 75 odst. 2 věta první zákona s. ř. s.).
19. **Žaloba není důvodná.**
20. Krajský soud nejprve stručně shrnuje relevantní právní úpravu a judikaturu dopadající na souzenou věc.
21. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby (§ 7 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o sociálních službách“). Nárok na tento příspěvek má oprávněná osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace (§ 7 odst. 2 zákona o sociálních službách).

22. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

23. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby obsahuje příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „prováděcí vyhláška“). Podle § 2a prováděcí vyhlášky platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

24. Ve věci je nutno připomenout, že z dikce § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vyplývá, že při posuzování stupně závislosti se vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb (...), z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Posuzování stupně závislosti provádějí okresní správy sociálního zabezpečení [§ 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů], v odvolacím řízení potom žalovaný, který za tímto účelem zřizuje posudkové komise jako své specializované orgány (§ 28 odst. 8 zákona o sociálních službách ve spojení s § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).

25. Posudkové řízení před posudkovou komisí je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované

náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, pro niž nemá potřebnou odbornou erudici (srov. například rozsudek ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Ads 299/2014-25).

26. Je třeba zdůraznit, že posudek zpracovaný posudkovým lékařem (či PK MPSV) hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásady volného hodnocení důkazů, v zásadě se však omezuje na hodnocení úplnosti a přesvědčivosti posudku (v tomto směru srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, rozsudky ze dne 3. 4. 2013 č. j. 6 Ads 158/2012-24 či ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37, a mnohé jiné), případně, namítal-li to žalobce, zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, pak bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí.
27. Z hlediska souzené věci zbývá dodat, že ve věci příspěvku na péči je rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí ze strany krajského soudu limitován, neboť pro posouzení zdravotního stavu žalobkyně jako žadatelky o příspěvek je třeba odborných medicínských znalostí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27). Podle citovaných rozhodnutí soudy nemají potřebné znalosti pro hodnocení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jeho vlivu na schopnost zvládat základní životní potřeby. Rozhodnutí v dané věci je tak závislé především na odborném lékařském posouzení, k němuž je ze zákona povolána právě posudková komise. Správní orgán, a následně i soud, je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek o zdravotním stavu, ze kterého při posouzení nároku na příspěvek na péči vychází, splňuje požadavky na úplnost, správnost a přesvědčivost.
28. Žalovaný napadené rozhodnutí opírá o závěry posouzení zdravotního stavu žalobkyně na podkladě posudku PK MPSV Ostrava ze dne 11. 5. 2023, jakož i o své vlastní úvahy, zejména co do aplikace § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách týkající se kompenzace zdravotní stavu pomůckami.
29. Žalobce závěry posudků zpochybňuje. Posudkoví lékaři nesprávně vyhodnotili zdravotní stav zemřelé žalobkyně co do zvládání základní životní potřeby „oblékání a obouvání“ a „péče o zdraví“.
30. Krajský soud po provedeném dokazování nemohl přisvědčit námitkám žalobce. Posouzení jak žalobou sporovaných oblastí („oblékání a obouvání“ a „péče o zdraví“), tak i (nově) neuznané základní životní potřeby „stravování“ vyhovuje zákonným i judikatorním požadavkům.
31. Krajský soud předesílá, že již v řízení před úřadem práce zdravotní stav zemřelé žalobkyně zhodnotila (opakovaně; konkrétně čtyřikrát) lékařka OSSZ Karviná, a to vždy se stejným závěrem, který reagoval na další dokládané odborné nálezy.
32. V odvolacím řízení pak zdravotní stav žalobkyně zkoumala posudková komise. Vyhodnotila i lékařské zprávy, které jí dne 22. 2. 2023 zaslal žalobce (doporučení k výdeji

tlakových lahví plicního oddělení Fakultní nemocnice v Ostravě ze dne 10. 1. 2023, oddělení plicních nemocí a tuberkulózy ze dne 10. 1. 2023; neurologie ze dne 26. 1. 2023, interní ambulance ze dne 31. 1. 2023, ortopedie ze dne 15. 11. 2022; propouštěcí zpráva z geriatrického oddělení Nemocnice Havířov ze dne 19. 1. 2023 až 26. 1. 2023). Dospěla k závěru, že žalobkyně je závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni (těžká závislost). Shodě s lékařkou OSSZ hodnotila oblasti „oblékání a obouvání“ a „péči o zdraví“ jako nezvládnuté. Oproti lékařce OSSZ považovala za zvládnutou základní životní potřebu „stravování“.

33. Posudková komise konstatovala, že závěry sociálního šetření ze dne 12. 9. 2022 nejsou v souladu se zjištěnými údaji o zdravotním stavu a funkčních poruchách. Nad rámec závěrů posudků OSSZ poukázala na to, že podle neurologického nálezu je žadatelka schopna stoje i chůze, délka chůze je však omezena pro dušnost. Zdůraznila, že u žadatelky není pospána porucha motoriky horních končetin, ani pyramidové jevy. Dle interního nálezu trénuje chůzi bez oxygenátoru (v současné době ujde 150 m, chce natrénovat 200 m).
34. Posudková komise v nynější věci vysvětlila i svůj odklon od podkladových materiálů (tj. sociálního šetření), čímž vyhověla judikaturou vymezeným podmínkám (srov. rozsudek ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013–32), podle něhož je povinností posudkových orgánů náležitě odůvodnit odklon od závěrů.
35. K oblasti „stravování“ oproti lékařce OSSZ uvedla, že nebyl prokázán zdravotní důvod pro její neschopnost. U žadatelky není dána porucha jemné motoriky horních končetin. Neexistuje zdravotní důvod pro to, aby se žadatelka nenajedla, nenapila, nenakrájela stravu.
36. K základní životní potřebě „oblékání a obouvání“ vyzdvihla posudková komise, že u žadatelky není přítomna porucha jemné motoriky.
37. Oblast „péči o zdraví“ považovala posudková komise za zvládnutou, neboť žadatelka byla orientovaná všemi směry, komunikující, bez poruchy hybnosti horních končetin. Neexistuje zdravotní důvod pro neschopnost nachystat si léky a užít je; masku oxygenátoru je rovněž schopna si nasadit.
38. Krajský soud se ve věci ztotožňuje se žalovaným, pokud závěry posudkové komise považoval za spolehlivé a dostatečné pro vyhodnocení funkčního dopadu nepříznivého zdravotního stavu zemřelé žalobkyně na její schopnost zvládat základní životní potřeby pro nárok na příspěvek na péči, a to ve světle vznášených žalobních námitek.
39. Krajský soud zohlednil i to, že posudek posudkové komise vypracovala v řádném složení, za přítomnosti předsedy a dalšího lékaře z oblasti interního lékařství, a tajemnice.
40. Žalobce ostatně u jednání před krajským soudem dne 11. 10. 2024 připustil, že ve čteném posudku posudkové komise z května 2023 jsou zahrnuty veškeré lékařské zprávy a že zemřelá žalobkyně netrpěla jinými nemocemi či potížemi, než jsou uvedeny v diagnostickém souhrnu, který považuje za úplný, že námitek. Dodal, že žadatelka

navštěvovala četné lékaře, chtěl, aby jejich závěry byly zohledněny posudkovými lékaři, a proto je dokládal k posouzení.

41. Podklady, jimiž posudková komise disponovala, byly dostatečné a kompletní. Žalobce posudková komise rovněž dne 14. 3. 2023 vyzvala k předložení dalších podkladů. Další listiny již ve lhůtě stanovené v této výzvě již nedoložil.
42. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že *„posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách“*. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). Tomuto požadavku posudek zpracovaný v nynější věci vyhověl.
43. Krajský soud je přesvědčen, že z napadeného rozhodnutí je zřejmé, jakými vlastními úvahami se žalovaný řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty žalobce. Nad rámec závěrů posudkové komise žalovaný zdůraznil, že pokud žadatelka určitou aktivitu zvládne, ač s obtížemi, v pomalejším tempu, případně s přestávkami, s využitím kompenzačních a dalších pomůcek, je tato aktivita hodnocena jako zvládaná v přijatelném standardu.
44. Takto žalovaný u „stravování“ přihlédl k možnosti používat transportní servírovací stůlek, chodítko či invalidní vozík opatřený tácem, za použití vhodných nádob; stravu není nutno přenášet na delší vzdálenosti, lze zajistit místo ke konzumaci v kuchyni, lze používat běžně prodejné polotovary (krájený chléb apod, přičemž vaření je součástí základní životní potřeby „péče o domácnost“, která byla uznána jako nezvládnutá). K oblasti „oblékání a obouvání“ dodal, že tuto aktivitu lze provádět v sedě, je vhodné pořídit si obuv a oděv, který lze oblékat bez pomoci další osoby (např. volnější oděv na gumu, suché zipy, obuv mokasínového typu). V rámci „péče o zdraví“ lze používat dávkovače léků, rozpis použití, pomůcky k vyndávání léků z blistru, jejich pūlením drcení, případně signalizace upozorňující na čas užití. Léky lze umístit v dosahu. Žalovaný závěrem upozornil na to, že při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, který nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
45. Žalovaný v nynější vypořádal všechna tvrzení žalobce a jím doložené podklady. Se zřetelem k výše uvedeným zjištěním nemohl krajský soud učinit jiný závěr než ten, že žaloba není důvodná. Žalobce neprokázal, že by dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav zemřelé žalobkyně zapříčinil nezvládnání dalších namítaných základních životních potřeb. Nutno připomenout, že správní orgány rozhodovaly o nároku na výši příspěvku na péči zemřelé žalobkyně se zřetelem k jejímu dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu, který byl zjištěn v době vydání správních rozhodnutí. Pakliže tento zdravotní stav nepříznivě progredoval v budoucnu a omezoval ji ve zvládnání dalších životních potřeb, měla být tato skutečnost zohledněna v rámci správního řízení vyvolaného budoucí žádostí žalobkyně o změnu výše přiznaného příspěvku na péči. To se v nynější věci i stalo, o čemž svědčí zemřelé žalobkyni posléze přiznaný příspěvek IV. stupně.

46. K *implicite* vyjádřené námitce, že úkony charakterizující základní životní potřeby zvládala zemřelá žalobkyně jen obtížemi, soud pro úplnost nutno odkazuje na § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky, podle něhož se za neschopnost zvládání základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby. Posudková komise v nynější věci vysvětlila, že údaje o zdravotním stavu a funkční poruchy zemřelé žalobkyně nevedenou k uznání základních životních potřeb „oblékání a obouvání“, „péče o zdraví“ a „stravování“ jako nezvládnutých.

VII. Závěr a náklady řízení

47. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
48. O náhradě nákladů řízení rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení dle § 60 odst. 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Ostrava 11. října 2024

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně